

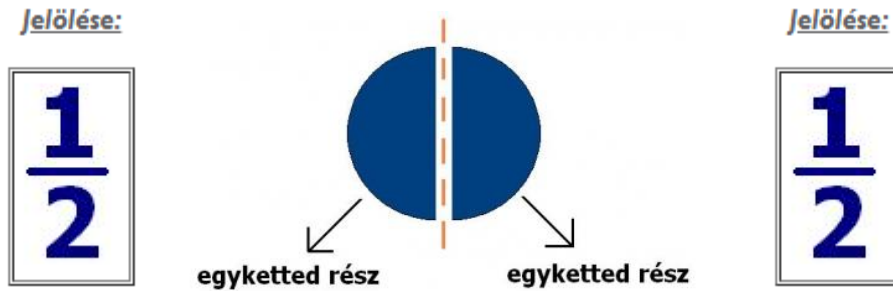
4. osztály

7. óra

Amikor egy dolgot vagy egy tárgyat részekre osztunk, akkor **törtrészeket** kapunk.

Törtszámoknak azokat a számokat nevezzük, amelyekkel ezeket a törtrészeket jelöljük.

Például, ha valamit két részre osztunk, akkor azt más szóval **megfelezzük**, vagyis **két félre** osztjuk szét. Ebből az egyik fél részt más néven **egykettednek** nevezzük, és a másik fél részt is ugyanúgy **egykettednek** hívjuk.

Ha pedig valamit 3 részre osztunk, akkor harmadokat kapunk, ha 4 részre, akkor negyedeket, ha 5 részre, akkor ötödeket és így tovább.

$$\frac{1}{3} \quad \frac{1}{4} \quad \frac{1}{5}$$

Hogyha a fenti törtrészekből nem egyet veszünk, hanem például kettőt, akkor nem azt mondjuk, hogy egyketted, egyharmad stb., hanem azt, hogy **kétketted**, **kétharmad**, **kétnegyed**, **kétötöd** stb.

$$\frac{2}{2} \quad \frac{2}{3} \quad \frac{2}{4} \quad \frac{2}{5}$$

A törtekkel számolni is tudunk, és hogy a számolást könnyebbé tegyük, elneveztük a tört részeit.

A felső szám a **számláló**, az alsó szám a **nevező**, a közöttük levő vonalat pedig **törtvonalnak** nevezzük, ami osztást fejez ki.

Nevező: azt mutatja meg nekünk, hogy egy dolgot hány részre osztottunk.

Számláló: azt fejezi ki, hogy hányat vettünk ezekből a részekből.

Például, ha az **5/7** törtet megvizsgáljuk, akkor látjuk, hogy a **nevezője a 7**, ami azt jelenti, hogy egy egész dolgot 7 részre osztottunk.

A számláló pedig az 5, ami azt mutatja meg nekünk, hogy 5 részt vettünk a 7-ből.

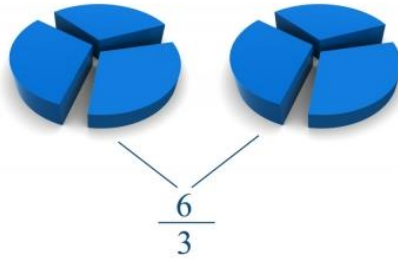
A törtalakok között előfordulnak **egész számok** is.

Ilyen például a **4/4**. Hiszen ennek a nevezője és a számlálója is ugyanaz, ami azt jelenti, hogy négy részre osztottuk az egészet, és ezekből a részekből négyet vettünk,

tehát az egészet vettük belőlük. Mivel a törtvonal egy osztást jelent, ezért, ha elosztjuk a 4-et 4-gyel, akkor ebből is látható, hogy az egy egészet ad ki.

Ilyenek még például: 3/3, 9/9, 12/12 stb.

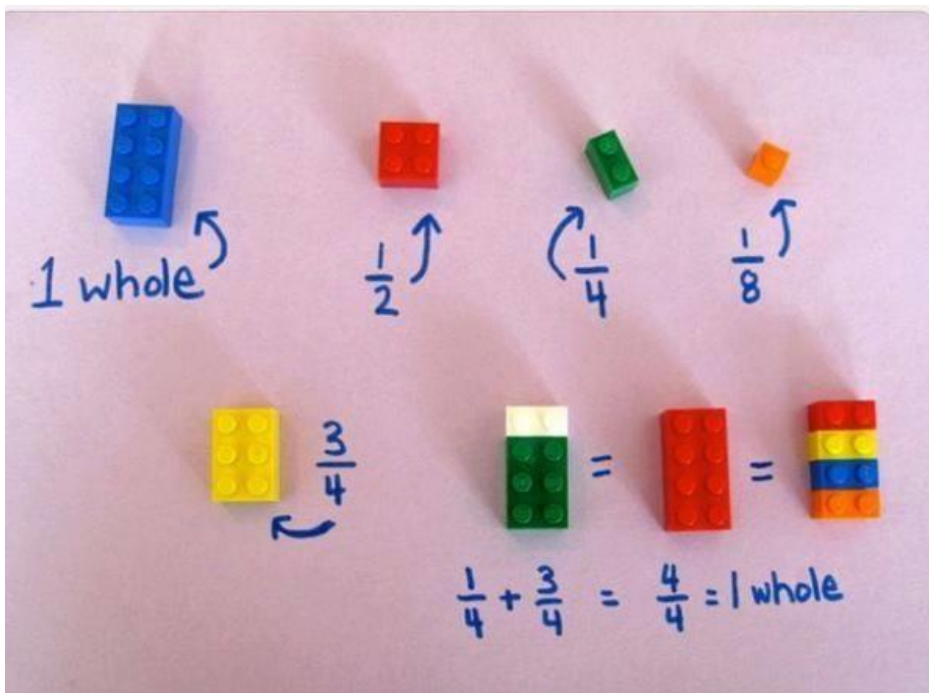
A törtalakok között azonban nemcsak egy egész, hanem **több egész** is előfordulhat. Ilyen törtalak például a **6/3**. Mivel a nevező kétszer is megvan a számlálóban maradék nélkül, ezért ez két egészet jelent.

Vagy nézzük meg a **12/4**-et! Itt a nevező háromszor is megvan maradék nélkül a számlálóban, tehát ez három egészet jelent.

Tehát ha azt szeretnénk megállapítani, hogy egy tört nagyobb vagy kisebb egy egésznél, akkor a számlálót és a nevezőt kell megvizsgálnunk.

Ha azt látjuk, hogy a nevező kisebb a számlálónál, akkor a tört nagyobb lesz 1 egésznél. Abban az esetben, ha a nevező nagyobb, mint a számláló, akkor a tört kisebb 1 egésznél.

1. Színezd ki a téglalap törtrészét! Az adott téglalap az egész.

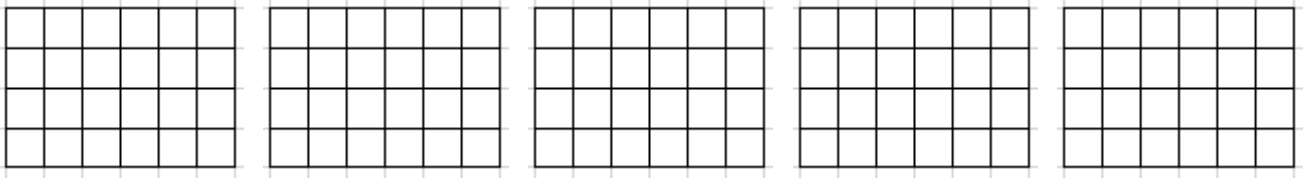
1 ketted

1 negyed

1 harmad

1 hatod

1 tizenketted

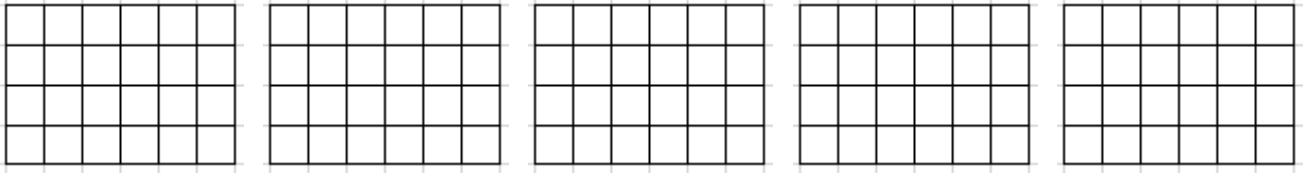
2 kettő

2 negyed

2 harmad

2 hatod

2 tizenkettő

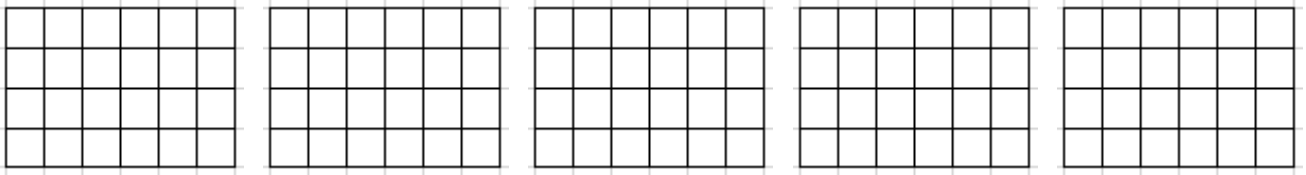
3 kettő

3 negyed

3 harmad

3 hatod

3 tizenkettő

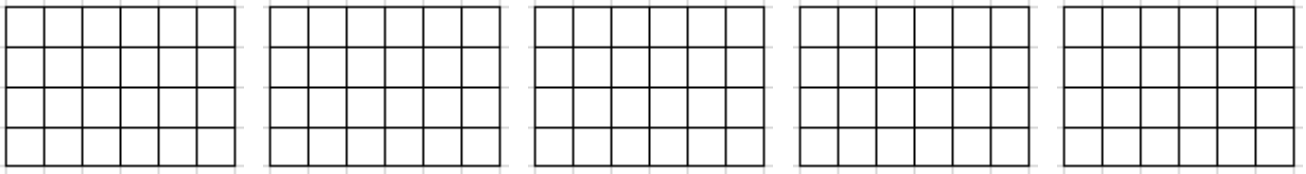
4 kettő

4 negyed

4 harmad

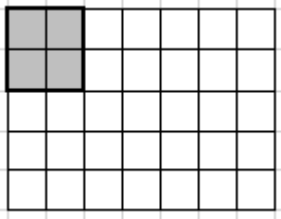
4 hatod

4 tizenkettő

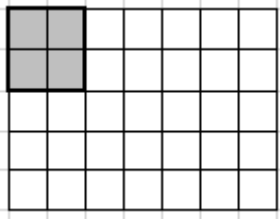

2. Rajzold meg az 1 egészet, ha a szürke rész az egész

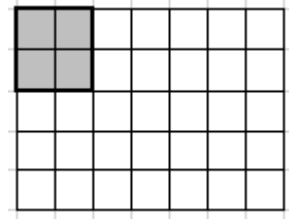
1 kettő része,

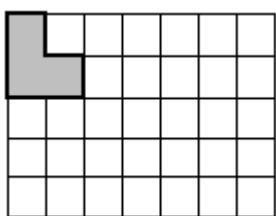
1 harmad része,

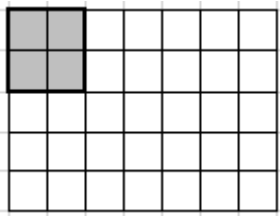
1 negyed része,

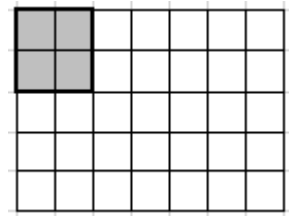
1 kettő része,

1 hatod része,

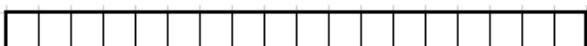

1 ötöd része!

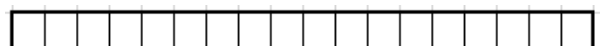

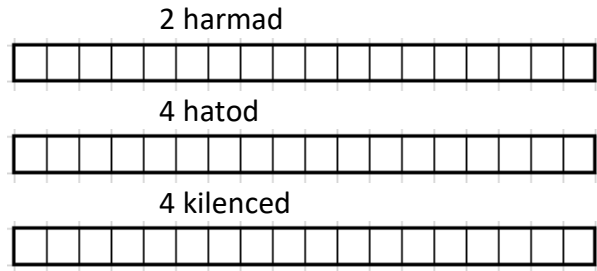
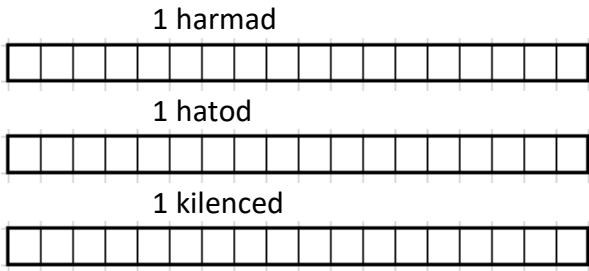
3. Színezd ki a törtrészt, ha az adott szalag az 1 egész!

1 kettő

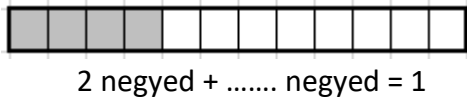
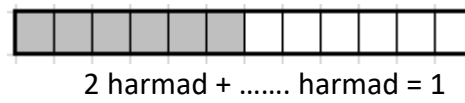
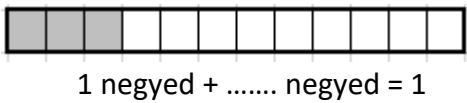
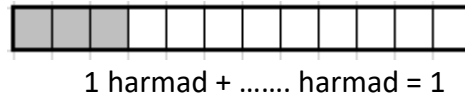
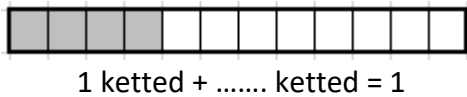

2 kettő

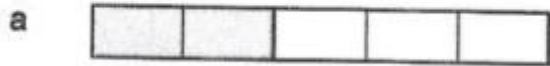
4. Színezd ki az egészet, ha a szürke a törtrész! Írd be a hiányzó számokat!

5.

1 =

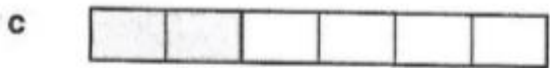
Írd be a hiányzó számokat úgy, hogy igaz állítást kapj!

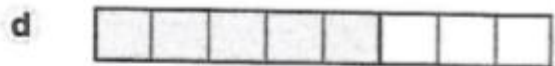
2 ötöd + ötöd = 1;

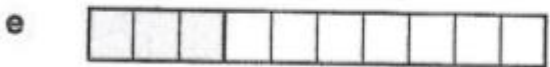
3 negyed + negyed = 1;

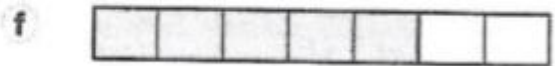
2 hatod + hatod = 1;

5 nyolcad + nyolcad = 1;

3 tized + tized = 1;

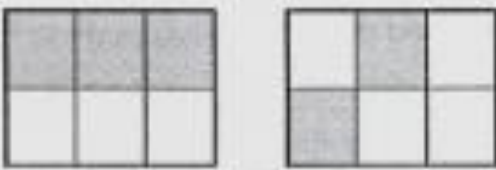
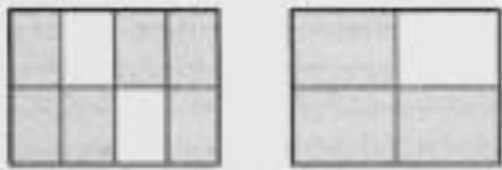
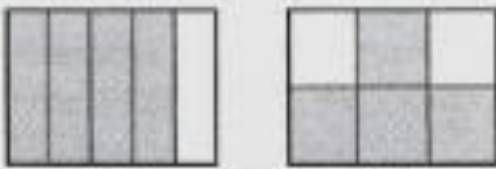
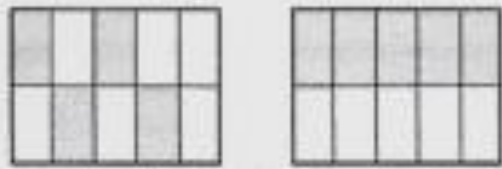
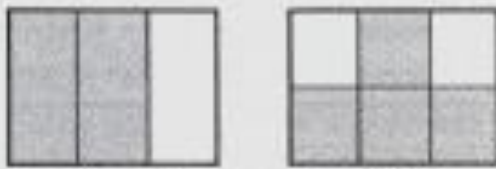

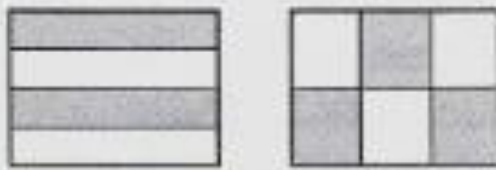
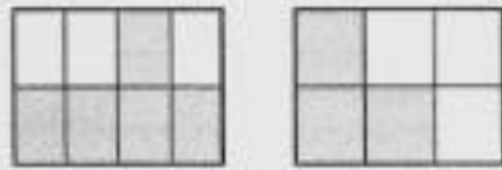
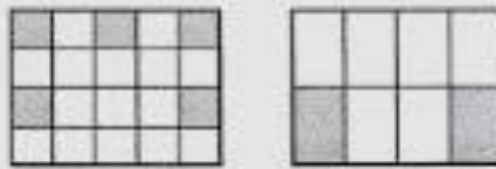
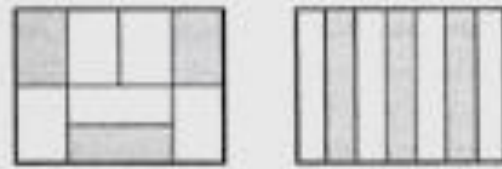
5 heted + heted = 1

6.

Minden feladatban ekkora az 1 egész.

Írd be a hiányzó számokat úgy, hogy igaz állítást kapj!

Tedd ki közéjük a <, >, = jelek közül a megfelelőt!

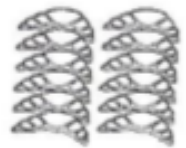
<p>a</p> <p>☐ harmad ☐ hatod</p>	<p>b</p> <p>☐ nyolcad ☐ negyed</p>
<p>c</p> <p>☐ hatod ☐ hatod</p>	<p>d</p> <p>☐ nyolcad ☐ negyed</p>
<p>e</p> <p>☐ ötöd ☐ hatod</p>	<p>f</p> <p>☐ tízed ☐ tízed</p>
<p>g</p> <p>☐ harmad ☐ hatod</p>	<p>h</p> <p>☐ kilenced ☐ nyolcad</p>
<p>i</p> <p>☐ negyed ☐ hatod</p>	<p>j</p> <p>☐ nyolcad ☐ hatod</p>
<p>k</p> <p>☐ ☐</p>	<p>l</p> <p>☐ ☐</p>

7. Mely számok írhatók a pontok helyére?

- a fél óra = perc; 5 hatod óra = perc;
 b 1 negyed óra = perc; 3 negyed óra = perc;
 c 1 tized óra = perc; 7 tized óra = perc;
 d 1 harmad óra = perc; 2 harmad óra = perc;
 e 1 hatod óra = perc; 3 ketted óra = perc.

8. Színezd ki az ábrát a szövegnek megfelelően! Oldd meg a feladatot!

Édesanya 12 diós kiflit sütött. Anna megette a 2 hatod részét.
 Hány diós kifli maradt?
 Mekkora része ez az egésznek?

Édesanya 20 matricát hozott a gyerekeknek. Dani kapta a matricák 3 tized részét. Hány matricát kapott Dani?
 Mekkora részt kapott a többi gyerek?

Április hónapban a napok 2 ötöd része volt esős.
 Hány nap volt esős áprilisban?
 Ez több vagy kevesebb a hónap felénél?
 A hónap mekkora részében nem esett az eső?

ÁPRILIS					
H	1	8	15	22	29
K	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	
Cs	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
Sz	6	13	20	27	
V	7	14	21	28	